25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6890 — 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1908 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 20 ՇԱՊԱՆ 1326 — 16 Septembre 1908 — 25me année — N. 6890

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԷԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. Պոլսոյ համար տարեկան 80 Ղ.
» » վեցամսեայ 45 »
Դաւառներու համար տարեկան 108 »
» » վեցամսեայ 60 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 35 Ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »
Թղթատարի Ծախքը մեր վրայ

ԱՐԵՒԵԼՔ

10 ՓԱՐԱ — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — 10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درطه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԸ Կ'ԱՂԱՋԷ

Երիս օր առաջ գաւառացի մը ներ-կայացաւ Խմբագրատուն։ Խեղճութիւնը կը վազէր վրայէն։ Հագուստները բզիկ բզիկ, ոտամբերը հագիւ թէ պատապարուած։ Ոսկեացից դէմքը թշուառութեան արձանացած մըն էր. ապակեփայլ աչուըներուն չզոլիւնը անօթութեան պղտեւեւումը ունէր։ Շուարած՝ երեսիս կը նայէր, անչուշտ պահ մը մոռցած նպատակը որուն համար հայ խմբագրատուն մը կը դիմէր խե'ղճ Հայաստանցին։

— Ինչ կ'ուզես, հարցուցի։

— Կ'աղաչեմ, եղբայր, մեզի մէկ հացի ճամբայ մը, անօթի ենք։

Անօթի։ Հոդ՝ Հայաստանն էր որ կը խօսէր, կ'աղաչէր, կը պաղատէր. հա՛ց աւէ՛ք անօթի գաւառացիին։

Ու անօթութիւնը լեզու էլաւ, բարբաջեցաւ մերթ, ազերբէյ երբեմն, ապառնաց իսկ։

«Երկու ամիս խատ կերանք, եղբայր. եղան որ խատն ալ չգտնուիլ՝ մեռան անօթութենէ։»

Սեբաստիոյ Ազգ. գիւղէն էր, ինչպէս իր երեսուն ընկերները որոնք՝ անօթութենէ հալածական և ազատութեան քաղցրահնչակ փողէն թունդ եւած՝ կը չապէին Պոլիս՝ օգնութիւն բայց մանաւանդ գործ, ապրուստի միջո՛ց ուզելու իրենց հայրենակիցներէն։

«Ժամանակաւ մենք լաւ վիճակ ունէինք, կ'ըսէր Ազգացին դասաւորէն, մենք ուրիշներու կ'օգնէինք. հիմակ մենք օգնուելու կարօտ ենք. ով պիտի օգնէ մեզի. էֆէնտի՛, Արեւելքը թող մեզի համար կոչ մը ընէ։

— Ամենայն սիրով, եղբայր, եթէ կը յուսաք որ մեր ընկերք կոչը օգուտ մը կրնայ ունենալ կոչերու այս առատութեան մէջ։

— Ծնորհակալ եմ, կ'ըսէ դաւառացին ու բանկոնին բրդուներուն խորէն խնամով ծալուած թուղթ մը կը հանէ կուտայ։

— Կ'աղաչեմ, ուրեմն աղուորը գրեցէք, այս չատ լաւ չէ։

Ահա թէ ինչ կ'ըսէ կոչը, իր պարզութիւնը մէջ տիւռ և սրտաճմլիկ.

«Սեբաստիոյ Ազգ. գիւղի ընակիչներէն 30ի չափ անձեր եկած ենք Կ. Պոլիս իբր թէ մեր ընտանեաց և գաւակաց նոթութիւնը ու մերկութիւնը հոգ տանելու համար. այսօր ալ մենք անմնցմէ մ'ալ ուրիշ խեղճ ու թշուառ եղանք, որովհետև, 16 օրի չափ է որ եկած ենք՝ դռնէ օրագնդիկներս հայթայթելու կարող եղած չենք. ասա ու անդ փողոցները կը թափառինք։ Կանուխէն ճանչցուած վաճառականներու չատ դիմումներ ըրինք, ոչ ոք օգնող եղաւ մեզ. ճարահատեալ ընկերքս ստիպուեցանք Լուսաւորչայ եկեղեցին հայ առնել, որ այսօր մարդասիրաբար կը բաշխէ իր ազգին, և մենք ալ միչտ աղօթող պիտի ըլլանք անոնց որ իրենց ձիրք ու ջանքը չեն խնայեր մեզ համար. բայց այս չէ մեր ուզածը, և ոչ թէ մենք ազգին բեռ ըլլալու եկանք, այլ մերը հայ չէ որ կը խնդրենք, զործ է մեր ուզածը, տէր իմբագիր, ինչպէս որ յայտնի է ձեզ ամենը պտղդուկապես և ամենք զանապան էինք, ու միչտ նուիրատու էինք Ս. Լուսաւորչայ. այսօր ինչպէս համարձակինք այդ հացը առնելու. չատ ու չատ գրելու պէտքեր ունէի, բայց երբ միտքս ինկաւ մեր զաւակաց խեղճութիւնը, գրիչս ձեռքս վար ինկաւ...»։

—Ագա՛, կը պաղատի նորէն խե՛ղճ Ազգացին, սակայն ազուր մը գրէ՛ք, աւելի ընդարձակ, որպէս զի ազդեցութիւն ունենար։

Միամիտ մա՛րդ. ինչ կար գրեցածդ աւելի ազիսաչ և աւելի ազդուքան այս անտաչ ու անտարուեան տողերը, որոնք յորդաբղուն կերպով կ'ուղարկէին ամբողջ ժողովրդեան մը թշուառութիւնը։

—Երեք քիլէ ցորեն ձգեցի ընտանիքիս, որ վեց հոգիէ կը բաղկանայ, կը վերջացնէ Ազգացին։

—Ո՞ր քան տանն կ'ապրեցնէ երեք քիլէն։

—Շատ չատ ամիս մը։

—Անկէ՞ ետքը։

Մարդը երկինք կը նայի՝ աչքերը արցունքով լեցուն։

«Անկէ՛ ետքը»... կա՛մ Աստուծոյ ողորմութիւնը, կամ խո՛ն նորէն, եթէ ան ալ գտնուի մօտեցող խատաչունչ եղանակին մէջ։

Աստուո՛ր հեռատեսիր, կամ լաւ եւս մերձատեսիր։ Զմեռ. Հայաստանի սիրտանոյշ գաւառները հիմակուընէ կը զողզան մօտեցող պաղ չունչերուն տակ։ Մէկ քանի ամիսէն ինչ պիտի պատահի հեռաւոր և անուրբանի գաւառներուն խորը. խո՛ռ, ան ալ չկայ. թշուառութիւն, անասնանան. ապատութիւն, ան ալ անասնանան. եղարկացութիւն, սով և մահ։

Սարսիա չատրեցուցիչ բան է, բայց մէ՛ յուսատնեցուցիչ։ Ասանկ հոգեբանական քրիմիկ բոպէներու մէջ իր հատատաւորկչաութիւնը կորնչեցող ազգ մը թող ինքզինքը ազատութեան արժանի ազգ չհաչակէ։ Տոկուն նիարագրի և անմեղուն ոգիի տէր, ինչպէս որ է հայը, իր ապրած այս կենսագրից վայրկեաններէն յաղթական դուրս պիտի ելլայ, թաքթի ու զարմանելութեան որոշ, անսայթաք և փրկարար ուղղութեամբ մը։

* * *

Մօտալուտ ձմեռուան վտանգին և հատատաւրած ընդհանուր աղէտալի թշուառութեան առջև կանխատես մէջտեղեր անհրաժեշտ կը դառնան։ Եգիպտոսի Հայոց Բարեգործական Միութիւնը անս այս տաթիւ է որ իր ազատարարի դերը պիտի կատարէ։ Իր հիմնական կանոնագիրը կը տրամադրէ որ ազգային մեծ վտանգի մը բոպէին, — որուն դնոնտաւումը վարչական մարմնին անդամներուն կ'իյնայ բնել, — Միութեան պահեստի գանձարանը բացուի, և կարեւոր գումարներ հատցուին ուր որ պէտք է։ Միութիւնը ներկայ տարուայ ընթացքին մէջ 1200 ոսկիէ աւելի նպաստ հատուցած է արդէն Փոքր-Ասիոյ այրեալ կողմերը։ Այս գումարով բաւական ծանր վէրքեր գոցուած են. բայց ծովածաւալ թշուառութեան մը ամբողջութեան մէջ օ՛րքան անչնչան դեր կատարած է ան։ Հայութեան վերակենդանացումն այս մեծ թուականին բացմաներ հետ պիտի բացուին նաեւ բոլոր քաղաքները, բոլոր գանձերը՝ որոնք մինչեւ հիմա փակուած էին հերմետապէս։ 1871ին Ֆրանսայի ժողովուրդը, քանուած քայքայուած, հերոսական պարտութենէ մը արիւնլուայ դուրս եկած, քանի մը օրուան մէջ հինգ միլիառի առատաձեռնութիւնը գրաւ թշնամիին ափը և դուրս քշեց զայն երկրէն. պատմութիւնը դեռ ասանկ օրէ և ասանկ Անձնուիրութիւն արձանագրած չէր։ Նոյն դիրքին մէջ կը գտնուի նաեւ հայ ազգը այսօր, անդամատ մը, արիւնուչտ պայքարէ մը ապրուած հիւանդագին ինքզինքը աւելի ուժգնագոյն, իմ գաւակներէ ներեսը չը սեռնել, մինչեւ...

Նա չատարուեց լռութիւնը, բայց երեսաարդը հատկացաւ. թէ ի՞նչ էր կատարուած ասել։ Բարի և քաջ զինուոր, ամբողջ հինգ տարի հայրենիքին տարեայ էր նա, ծառայած էր Պարսկաստանի հայկական հեծելազօրքի մէջ, մասնակցել էր չատ արչաւանքների քաջութեան դէմ, իսկ այժմ վերադարձել էր իր հայրենիքը։ Նրա հայրենին տանը, Հորդնին, չատ հեռու չէր Ուզական ամրոցից, նա չէր ցանկանում իր տնակը տեսնել, որովհետև նրան զրաղեցնում էր մի գործ, որ աւելի մեծ էր նրա սրտին, քան թէ կինը, որդին, բարեկամը...

—Ուրեմն դու՝ ուրեմն կը մնաս։

—Աչխատասի վանքում, —պատասխանեց նա,— այնտեղ չեն ճանաչի ինձ, կը մնամ, որպէս մի օտարական։ Ես իմ ձին այնտեղ եմ պահ տուել։

Երիտասարդը ցած իջաւ գահաւորակի վրայից և, աւելի պինդ փաթաթուելով իր լայն վերարկուի մէջ, անցաւ քնարանը։ Սուրէնը հետեւեց նրան։ Նա մօտեցաւ իր մահճակալին և ձեռքով մի կողմ ծալեց մահճակալի առջև փռած զորգը։ Յետոյ մտաց սեղմեց երկաթեայ հաստիկ նչմարուող զասպանակի վրայ, իսկ կոյն յատակի սանդուղակմանը բարձրացաւ։

Նա մի քանի վայրկեան մտածեց, թէ ինչպէս ծանօթ չը լինել, ապէ իմ, — պատասխանեց Սուրէնը մի առանձին զգացմունքով,— այդ սենեակը հանգուցեալ ազատակոի քնարանն էր. ես դեռ պատանի էի, իմ երեսին մի մազի հետք անգամ չը կար, երբ այդ սենեակի յատակը ուսումնասիրում էին և այդպիսով պատրաստում էին հաղորդակցութիւն թէ միմեանց մէջ և թէ դրսի հետ։

Դու ծանօթ ես այս անցքի հետ, — դարձաւ նա դէպի Սուրէնը։

—Ինչպէս ծանօթ չը լինել, ապէ իմ, — պատասխանեց Սուրէնը մի առանձին զգացմունքով,— այդ սենեակը հանգուցեալ ազատակոի քնարանն էր. ես դեռ պատանի էի, իմ երեսին մի մազի հետք անգամ չը կար, երբ այդ սենեակի յատակը ուսումնասիրում էին։...

Սուրէնը մտնելութիւնից հետոյ, մեծացել էր այդ ամրոցում։ Մամիկոնեանների զեղազին լինելով, իրենց մի չնորհալի և մարդասէր տղայ, նրան բերեցին ամրոցը։ Երբ քաւական վարժուեցաւ, սենեկապետի զաչուն էր կատարում։

Երիտասարդը պատահմանից վեր տուեց պղպջոտի կայծանը, կայծքարը և ալեթը, զարկեց միմեանց, կայծերը ցայտեցին, ալեթը վառուեցաւ. նրանով վառեց ծծումբի լուցկին, իսկ վերջինով վառեց մոմատի կծիկը և տուեց Սուրէնի ձեռքը, ասելով.

—Դէ՛, գնա՛ր։

Սուրէնը կրկին անգամ լռութեամբ դուրս տուեց և, իր սովորութեան համեմատ, երեսը խաչակնքեց, յետոյ ցած իջաւ քարանուսի նեղ ծակից, որտեղից մի մարդ հազիւ կարող էր անցնել։ Երիտասարդը ցած թողեց ատամատեայ փոքրիկ զռնակը և անցքը ծածկեց զորգով։

Այդ ամրոցի յատակի տակ կային բազմաթիւ սառերկրեայ անցքեր, որոնք, ցանցատեան լաբիրինթոսի նման, տատնում էին դէպի զանազան կողմեր։ Գրչագրատ սենեակները, որոնց մէջ ընակվում էին ամրոցի սէրերը, ունէին իրենց առանձին գաղտնի անցքերը, որոնք յատակի խորքերում միանում էին և այդպիսով պատրաստում էին հաղորդակցութիւն թէ միմեանց մէջ և թէ դրսի հետ։

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՏՈՒՄԱՐ

Բանաւորդ դարուն 1908դ թուականը կը խոստանայ բարեգործակ ըլլալու, աւետելով Հայերուն թէ իրազարթեան և թէ ազատութեան. սա այն թուականին մէջ՝ ամառնային ջերմութիւնը չանմեծար բրա. բոնապետութիւնը, զարկու և տապալեց զանիկա, որով ամբարտաւանութեան դիմակը վար առնուեցաւ, ուր ոգեմիտները փաքերու արժանացան, զանազանները խոնարհեցան և նախատուեցան, իսկ խոնարհները և հեղերը բարձրացան։

Ցնծացէք ուրեմն Հայեր. չէ՞ որ ձեզ համար ազատութեան փարոն հնչեց, եկէք միասնաբար ձայնակից ըլլալ թաղատակ ոստվանելագութեան, և անոր հետ գոչել. «Այսօր է Տիրոջ ստեղծած օրը, եկէք ցնծանք և ուրախանանք ասոնց կատարեանք». միեւնոյն տանն, յաստղազիսութեան հետամուտ, բառնանք զարաւոր ինքները և հետեւինք ուղղութեան չատ դրն, միայն մեզ նպատակ և առաջնորդ ունենալով բարեգործութիւնները։

Մենք, Հայեր, չնորհիւ Սահմանադրութեան, իրր թէ նոր եկած ըլլանք աշխարհ, ազատ չունչ կ'առնենք. մեր ինքնութիւնն չարդը կը զգանք, և դիտենք ու կ'ըմբռնենք մարդկութեան մէջ մեր տեղը. ինչ սքանչելի՛ր, որ մեր արցունքը ժպիտներու տեղի տուած է, մեր վիճակին փոփոխութիւնը՝ տասնամեայ տառապանքներով և տանին տեսակ զոհութիւններով էր որ կը ժամանենք։

Ամբողջ բարեպատեհ պարագայքը և ժամանակի գեղաչքութեան ատեն, թայ տարի մը, որ Հայ կրօնական հասարակութեան մէջ վարդապետն ենք, անդրադառնալ և գրագէտ իմաստ մը, որ այնքան արժէք ունի մեր վրայ. հին տարիին զործածութիւնը մայրաքաղաքին մէջ՝ չփոխութիւն պատճառելի անման չէ, երբ բարեմիտ թեմերը գատանութեան մէջ, արդէն նոր տարիին կը հետեւին։

Նոր տարիին զործածութիւնը, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան իրատատութեան պատկանող թեմերուն մէջ այնքան է հին, որքան է նոյն Աթոռին վերահաստատեալ բարենորոգութիւնը, մինչդեռ մեր թեմերուն, նոյնին յարտնի 1890 թուականն է եղած, եւ այն տանն տատնաձին օրացոյց կը հրատարակուի Վենետիկ, նոր տարիի դրութեամբ. բնականաբար ալ կան, յանանկ յանանկ ծանուցմ, մայրաքաղաքին չընդակայքը, որ զրան հիմն, տանց տրտնութեան, իրենց իրենցէ, յատնոց հետ կը տանին իրենց տուերը. անպատեհ է բրածներն և հարկ է որ նկատողութեան առնուի։

Հաչակաւոր Գրիգորիոս Ակագեմական՝ Հայոց կեսար Թէոնտիոն Տէ Բուրբէնին, հին տարիին հետեւող, յանանգանան ոստանները չրջագայած և քանիցս ուչասած, հրազարակախօսութեամբ, այլ և այլ ազգերու առջեւ բացատրելու կրկին տարարերութիւնները, հինին տարի և նորին ճիշդ ըլլալը, և թէ նորին տանց խորութեան ամէն ազգերէն ընդունուելուը յաւալ գալիք բարիքին մեծութիւնը։

Նոյնպիսի տարտարութեամբ էր որ մենք ալ ազատութեամբ ամենքը չուդեցինք անտարբեր մնալ. փոյթ ունեցանք մեր կարգադրութեան համեմատ, ինչպէս ալ դատեցան արիչներ, թէ այս թէ այն հատատակութիւնները համաձայնու, որ զազրելին հին տարիին զործածութիւնէն. մենք այն ժամանակները զանազան յարգանքներ հրատարակեցինք այլ և այլ թերթերու մէջ։

Եթէ այն տանն բանաւորութիւն կը տիրէր, հիմա այնպէս չէ. ազատութիւնն է որ բացարձակ կը տիրէ. և մեզ ատաւելագոյն կը դիրանայ յատաջդիմութեան մեր կարգադրութեան համեմատ, ինչպէս ալ զանազան արիչներ, թէ այս թէ այն հատատակութիւնները համաձայնու, որ զազրելին հին տարիին զործածութիւնէն. մենք այն ժամանակները զանազան յարգանքներ հրատարակեցինք այլ և այլ թերթերու մէջ։

Եթէ այն տանն բանաւորութիւն կը տիրէր, հիմա այնպէս չէ. ազատութիւնն է որ բացարձակ կը տիրէ. և մեզ ատաւելագոյն կը դիրանայ յատաջդիմութեան ունենալ զայն ընդունու. մեր բազմաջը հոգեւոր իշխանութեան է ուղղուած. նպատակութեան արժանի գտա մեն է մեր ատաջարկութիւնը, և ժամանակին բարեատեսութիւնէն օգուտ քաղելով, կ'ուզենք հոչակել նոր տարիին զործածութիւնը, և թէ մինչեւ հիմա չարաճակուած մէկ անպատեհութիւնը խոստատուոնալ մեղմելէն։

Թող կաթողիկներուն համար մեր ատաջարկութիւնը. մեթէ ուրիշ ցանկալի չգտնուի ալ ըլլար միակերպութիւնը, եթէ ընդհանուր ըլլար, և ամէն խաչասաչ ազգեր, միենոյն համաձայնն ունենալով տարին նկատմամբ, որպէսզի մէկ թուական ունենայինք։ Քրիստոնէական այլ ազգերու և դաւանական հոստատածներու չպիտիպատչաչանէր որ թէ՝ ոսնի օրերը և թէ ուչատատութեան օրեր մէկզմէկու հետ մէկտեղ ունենայինք. համաձայնութիւնը Քրիստոնեաներուն, ոչ ապաքէն պատատարեր կ'ըլլայ աչխարհի առջեւ։

Որքան ցաւալի է որ Հայութիւնը քանի՛ներորդ դարուն մէջ դեռ բաժանումներ ունի իր ծոցին մէջ, և մէկզմէկու հետ խաղաղ վարմանը, մէկին այս եկեղեցի, միւսն այն եկեղեցի երթալուն համար՝ ատատ է ամէն մարդ, իրեն համեմատին համաձայն վարուելու. այլ և կրօնք և այլ ազգութիւն. դատանանքն եթէ տարբերին, այլ պէտք չէ որ նոքին՝ գատատներու մէջ։ Ինչ բացատրութիւն տալու է այս վարմանքին. այլանգակութիւն չէ, հարա՞ ինչ է։ Բատատկան են մեր բատծները. այլեւս երկարելն ճանձրալուն պիտի ըլլայ։

ՍԵՍՐՈՊ Վ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԻ ԿԵԱՆՔԸ

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ, 20 օգոստ.

Հանդիսներ.— Նոխարդոմս չեչատ եմ գլխատ գիտնարն ա՛ն նոր կեանքին, որ կը սիրէ տիմմ գատատերու. մատանրատ Տիգրանակերտի մէջ, հնարիս Ազգատութեան և Հաստատութեան։ Իրր ատան օր առաջ, գեղարիկ հանդէս մը ալ տեղի ունեցաւ քաղաքամէջի խրատական վարժարանին մէջ, որուն անօրէնին հրատիրատ ուսանողներ՝ իրենց ատատիչներուն հետ։ Զինուորական եղանչատատատ՝ մատ ատ մատ հոն ատաջնորդեց յորդ ուսանողական խատմերը, մէն մի խատմին ազգային եղերը հնչեցնելով։ Հայրենչատնչ ճառերի և պատատատրութիւնների վերջ, հանդէսը լրացաւ, խիտատ հաճելի տպաւորութեամբ համակելով թէ՛ ընդհանուր մանկութիւնը և թէ անտատատ հանդիսականները։ Զատհատատներէն յետոյ, նոր սերունդներուն եղբայրգութիւնն էր որ նատիրագործուեցաւ ատատկատ։

Հոգեհանգիստ.— Նահատատիները հոս ալ չմոռցուեցան։ Անոնց հոգեհանգիստը կատարուեցաւ օգտատ. 17ին, Ս. Կիր. մատ եկեղեցիին մէջ, խուռն բազմութեան ներկայութեամբ։ Կը հատատագրէ նարեկ Տեղապահ՝ Տ. Դէսրդ Ծ. վրդ. Իրրսանեան, որ հոս հատատ է ամսոյս 13ին։ Ճառերէն և բանախօսութիւնէն վերջ, զրս արատատնեցին ծանօթ անձեր, բեմ եկաւ Տեղապահ Ս. Հայրը, որ խնամատրից քարտիով մը պարզեց օրուան հոգեհանգստին նշանակութիւնը, գրաւանց Խրամ և Հայ նահատատիներուն գործը, բարեմասիրութիւններ բրաւ այս նոր կեանքը պատրաստողներուն հոգ։ ոյն և կեանքին համար։ Դիտակցութեան ուխտեմութեան պակաքը չէր տեց։ Մեր նոր Տեղապահը չունի նախորդին Տ. Եղեկիէլի սղենտորեան ձայնը, ա՛յ ալ անոր ուռուցիկ չարժանիները, բայց կը խօսի՝ ինչ որ կը խորհի անկեղծօրէն։

Առաջնորդական խնդիրը.— Տ. Դէսրդ Ծ. վրդ.ի Ժամանակով, սրչ ձեւ մը առած է անբաւական առաջնորդական խնդիրը։ Թէև նախորդ Առաջնորդ Եղեկիէլ վրդ. հոս, իր տան մէջ դնել, ինչպէս պնդեցիներ՝ բարեմասիրութիւնը կը չարունակի, բայց վերջապէս պարտուեցաւ, ինչ մը ինչ ամենայնի ուսանողական խատմերը, մէն մի խատմին ազգային եղերը հնչեցնելով։ Հայրենչատնչ ճառերի և պատատատրութիւնների վերջ, հանդէսը լրացաւ, խիտատ հաճելի տպաւորութեամբ համակելով թէ՛ ընդհանուր մանկութիւնը և թէ անտատատ հանդիսականները։ Զատհատատներէն յետոյ, նոր սերունդներուն եղբայրգութիւնն էր որ նատիրագործուեցաւ ատատկատ։

Հոգեհանգիստ.— Նահատատիները հոս ալ չմոռցուեցան։ Անոնց հոգեհանգիստը կատարուեցաւ օգտատ. 17ին, Ս. Կիր. մատ եկեղեցիին մէջ, խուռն բազմութեան ներկայութեամբ։ Կը հատատագրէ նարեկ Տեղապահ՝ Տ. Դէսրդ Ծ. վրդ. Իրրսանեան, որ հոս հատատ է ամսոյս 13ին։ Ճառերէն և բանախօսութիւնէն վերջ, զրս արատատնեցին ծանօթ անձեր, բեմ եկաւ Տեղապահ Ս. Հայրը, որ խնամատրից քարտիով մը պարզեց օրուան հոգեհանգստին նշանակութիւնը, գրաւանց Խրամ և Հայ նահատատիներուն գործը, բարեմասիրութիւններ բրաւ այս նոր կեանքը պատրաստողներուն հոգ։ ոյն և կեանքին համար։ Դիտակցութեան ուխտեմութեան պակաքը չէր տեց։ Մեր նոր Տեղապահը չունի նախորդին Տ. Եղեկիէլի սղենտորեան ձայնը, ա՛յ ալ անոր ուռուցիկ չարժանիները, բայց կը խօսի՝ ինչ որ կը խորհի անկեղծօրէն։

Առաջնորդական խնդիրը.— Տ. Դէսրդ Ծ. վրդ.ի Ժամանակով, սրչ ձեւ մը առած է անբաւական առաջնորդական խնդիրը։ Թէև նախորդ Առաջնորդ Եղեկիէլ վրդ. հոս, իր տան մէջ դնել, ինչպէս պնդեցիներ՝ բարեմասիրութիւնը կը չարունակի, բայց վերջապէս պարտուեցաւ, ինչ մը ինչ ամենայնի ուսանողական խատմերը, մէն մի խատմին ազգային եղերը հնչեցնելով։ Հայրենչատնչ ճառերի և պատատատրութիւնների վերջ, հանդէսը լրացաւ, խիտատ հաճելի տպաւորութեամբ համակելով թէ՛ ընդհանուր մանկութիւնը և թէ անտատատ հանդիսականները։ Զատհատատներէն յետոյ, նոր սերունդներուն եղբայրգութիւնն էր որ նատիրագործուեցաւ ատատկատ։

"ԱՐԵՒԵԼՔ„ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ՐԱՖՖԻ

ՍԱՄՈՒԷԼ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ (3)

Դ.

ԳՈՒԺԿԱՆ

Երիտասարդը, լսելով յանալի պատմութիւնը, թաչիկնակը տարա. դէպի լճացած աչքերը և ծածկեց իր արտասուքը։

—Հերո՞ս հերոսի նման մեռաւ,—բացականչեց նա։— Նրա որդին, Մուչեղը, կարող է պարծենալ հոր մահուամբ։ Բայց ե՞ս... ես ինչո՞վ կարող եմ պարծենալ... ես պէտք է յաւիտենական նախատինքի տակ մնամ... իմ հայրը իր եղբօր ապարատութիւնը ստանալու համար, դառնում է նրան սպանել տուող Շապուհի ձեռքում մի անարգ գործիք... և այժմ պարսից զօրքով գալիս է ողողելու Հայաստանը արիւնով... Թշուա՞ռ եմ ես, թշուա՞ռ... ինչո՞վ պէտք է քաւեմ այդ նախատինքը...

Արեգակի առաջին ճառագայթները, ընկնելով ծերանդոյն վարդապետների վրայ, լցրին սենեակը ծերանդոյն լուսով։ Երիտասարդը սոսկալով նկատեց, որ օրը լուսացել էր։ Նա դարձաւ դէպի սուրնդակը, ասելով.

—Շնորհակալ եմ, Սուրէն, ես քո ծառայութիւնը չեմ մոռանայ։ Այժմ կարող ես դնալ, քանի որ ամրոցում դեռ քնած են։ Երբ հարկաւոր լինես, կրկին կանչեմ քեզ։

Սուրէնը, մինչեւ յատակը խոնարհուելով, գլուխ տուեց։

—Դու, ի հարկէ, ձեր տա՞նը կը մնաս, —հարցրեց երիտասարդը։

—Ոչ, տէր իմ, ես երդուել եմ իմ կնոջ, իմ զաւակների երեսը չը տեսնել, մինչեւ...

Նա չատարուեց լռութիւնը, բայց երիտասարդը հասկացաւ, թէ ի՞նչ էր կատարուում ասել։ Բարի և քաջ զինուոր, ամբողջ հինգ տարի հայրենիքից տարեայ էր նա, ծառայում էր Պարսկաստանի հայկական հեծելազօրքի մէջ, մասնակցել էր չատ արչաւանքների քաջութեան դէմ, իսկ այժմ վերադարձել էր իր հայրենիքը։ Նրա հայրենին տանը, Հորդնին, չատ հեռու չէր Ուզական ամրոցից, նա չէր ցանկանում իր տնակը տեսնել, որովհետև նրան զրաղեցնում էր մի զործ, որ աւելի մեծ էր նրա սրտին, քան թէ կինը, որդին, բարեկամը...

—Ուրեմն դու՝ ուրեմն կը մնաս։

—Աչխարհում վանքում, —պատասխանեց նա,— այնտեղ չեն ճանաչի ինձ, կը մնամ, որպէս մի օտարական։ Ես իմ ձին այնտեղ եմ պահ տուել։

Երիտասարդը ցած իջաւ գահաւորակի վրայից և, աւելի պինդ փաթաթուելով իր լայն վերարկուի մէջ, անցաւ քնարանը։ Սուրէնը հետեւեց նրան։ Նա մօտեցաւ իր մահճակալին և ձեռքով մի կողմ ծալեց մահճակալի առջև փռած զորգը։ Յետոյ մտաց սեղմեց երկաթեայ հաստիկ նչմարուող զասպանակի վրայ, իսկ կոյն յատակի սանդուղակմանը բարձրացաւ։

Նա մի քանի վայրկեան մտածեց, թէ ինչպէս ծանօթ չը լինել, ապէ իմ, — պատասխանեց Սուրէնը մի առանձին զգացմունքով,— այդ սենեակը հանգուցեալ ազատակոի քնարանն էր. ես դեռ պատանի էի, իմ երեսին մի մազի հետք անգամ չը կար, երբ այդ սենեակի յատակը ուսումնասիրում էին։...

Սուրէնը մտնելութիւնից հետոյ, մեծացել էր այդ ամրոցում։ Մամիկոնեանների զեղազին լինելով, իրրեւ մի չնորհալի և մարդասէր տղայ, նրան բերեցին ամրոցը։ Երբ քաւական վարժուեցաւ, սենեկապետի զաչուն էր կատարում։

Երիտասարդը պատահմանից վեր տուեց պղպջոտի կայծանը, կայծքարը և ալեթը, զարկեց միմեանց, կայծերը ցայտեցին, ալեթը վառուեցաւ. նրանով վառեց ծծումբի լուցկին, իսկ վերջինով վառեց մոմատի կծիկը և տուեց Սուրէնի ձեռքը, ասելով.

—Դէ՛, գնա՛ր։

Սուրէնը կրկին անգամ լռութեամբ գլուխ տուեց և, իր սովորութեան համեմատ, երեսը խաչակնքեց, յետոյ ցած իջաւ քարանուսի նեղ ծակից, որտեղից մի մարդ հազիւ կարող էր անցնել։ Երիտասարդը ցած թողեց ատատակեայ փոքրիկ զռնակը և անցքը ծածկեց զորգով։

Այդ ամրոցի յատակի տակ կային բազմաթիւ սառերկրեայ անցքեր, որոնք, ցանցատեան լաբիրինթոսի նման, տատնում էին դէպի զանազան կողմեր։ Գրչագրատ սենեակները, որոնց մէջ ընակվում էին ամրոցի սէրերը, ունէին իրենց առանձին գաղտնի անցքերը, որոնք յատակի խորքերում միանում էին և այդպիսով պատրաստում էին հաղորդակցութիւն թէ միմեանց մէջ և թէ դրսի հետ։

Դ.

ՄԻ ԱՂՕՏ ՄԻՏՔԻ ԾԱԳՈՒՄԻ Լ. ՆՐԱ ՄԷՋ

Սամուէլը կրկին մտաւ իր բնակատեղը։

Այս առաւօտ այդ կոիկ, ընդարձակ սենեակը, կարծես, խեղդում էր նրան։ Նա մօտեցաւ լուսամուտին, յետոյ քաշեց ծանր կերպասեայ վարագոյրը և բացարեց փեղկերից մէկը, որ փոքր ինչ թարմ օդ ներս թողնէ։ Յետոյ բացարեց դռները ս պասաւորի համար։ Սպասաւորի փոխարէն ներս մտաւ նրա դեղեցիկ, ոսկեգոյն բարակը։ Այդ խեղճի սենեակը, կարծես, նոխատենեակում պատասխան էր դրուած բացուելուն։ Նա այն սանդեանի քնարաչ և նրբակազմ էր, որ գրեթէ կոչերի էր բոլոր կողքերը համբարել։ Երիտասարդի գունատ դէմքը, թանձրացած ստուերներ ունենալով աչքերի տակ, ցոլացնում էր մի ինչ զարմանալի լարբերիմեսի նման, ս

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՅԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Հանրագրի մասին մենք մի քանի անգամ գրել ենք։ Հանրագրի գաղափարը հեղինակ է Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների Սենատորներ Լոջը և Ռուզվելտը։ Հանրագրի նպատակն է՝ Ռուսաստանի հանդեպ ազդել, որ նա ազատ թողնի Ֆինլանդիան։ Հանրագրի ստորագրությունները հավաքվում են Ամերիկայի բոլոր նահանգներում։ Ստորագրությունների թիվը հասել է մի քանի միլիոնի։ Ստորագրությունները ուղարկվում են Սենատ։ Հանրագրի գաղափարը գեղեցիկ է։ Ինչպես գրեցինք, Ռուսաստանը ամաչելու է։ Ինչպես գրեցինք, Ռուսաստանը ամաչելու է։ Ինչպես գրեցինք, Ռուսաստանը ամաչելու է։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՎ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ռուսական կառավարությունը հրամայեց, որ Ֆինլանդիայի Սենատը հրաժարվի Անգլիայի հետ հաշտվելուց։ Սենատը հրաժարվեց։ Ռուսաստանը հրամայեց, որ Սենատը հրաժարվի

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ

ԱՆՆԱՆՁՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԲՈՂՈՔԸ

Մախսուսէի վարչութիւնը կ'առաջարկէ ծովային նախարարութեան 600,000 ոսկիի փոխառութիւն մը կնքել 4% տոկոսով, քարեկարգելու համար այդ վարչութեան ղանգան ճիւղերը։ Այդ գումարը սապէս պիտի գործածուի։ Դասագիւղ և Հայատար-Փաչայի գիծերը պիտի գնուին, որոնք մինչեւ հիմա կը չահագործուին Անատոլիի երկաթուղիի հաշուոյն իբր երաշխաւորութիւն անոր կողմէ եղած փոխառութեան մը։ Այդ երկու գիծերուն տարեկան հասոյթն է 55,000 ոսկի։ Այդ գումարին 30,000 ոսկին իբր երաշխաւորութիւն պիտի տրուի ծրագրուած 600,000 ոսկիի փոխառութեան. մնաց գիծերու հասոյթները կը բաւեն Մախսուսէի վարչութեան ծախքերը գոցելու։ Այդ 600,000 ոսկի գումարով պիտի գնուին մեծ և փոքր երթեւեկութեան չոգենաւներ, երկաթուղիի ընկերութեան կողմէ փոխ առնուած գումարը վճարուելէ յետոյ։ Այսպէս, 150,000 ոսկի պիտի վճարուի Անատոլիի երկաթուղիի ընկերութեան, 120,000 ոսկի չոգենաւերու գնման, որոնք պիտի յատկանան տեղական գիծերու, 60,000' ոսկի նորոգման յատուկ աշխատանոցի մը և երկու չարտուն ատաղձներու, 50,000 ոսկի Մարմարայի գիծերուն համար, 90,000 ոսկի մեծ գիծերուն համար, 30,000 ոսկի հին պարքերը վճարելու համար։ Բոլոր հին չոգենաւերը ամբողջով պիտի ծախուին։

Մովային նախարարութեան և Հանրագուտ չինութեանց նախարարութեան միջև բանակցութիւններ կը կատարուին Մախսուսէն կամ անկէ ետքը վարչութեան մը վերածելու, կամ, բան առանձին, Մովային նախարարութեան իրաւասութեանը հիմարկելու, և կամ նոր ընկերութիւն մը կազմելով Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան կցելու համար։

Մեր կարծիքով ամէնէն նպատակայարմար է Մախսուսէն անջատել բոլորովին Մովային նախարարութենէն և նոր ընկերութիւն մը կազմել, վերջ տալու համար տարիներէ ի վեր այդ ընկերութեան մէջ տիրող անկանոնութիւնին և զեղծումներուն, որոնք ժողովրդեան իրաւացի դատապարտութիւնը պատճառ կ'ըլլան և որոնց մէկ քանիներուն վրայ պիտի խօսինք ստորեւ։

Արդէն Մախսուսէի դէմ եղած դատողութիւնները և գժգոհութիւնները նոր բաներ չեն. բայց մինչեւ հիմա ժողովուրդը չէր համարձակիր բողոքելու ձեռնհաս պաշտօնեաներ։ Սակայն Սահմանադրութեան հրաշակումէն յետոյ ժողովուրդը սկսած է բարձրաձայն բողոքել և հարկ եղած տեղերը դիմում ընել։ Այս նպատակով Մեծ Կղզեցիները բողոքագիր մը մատուցած են Մեծ-Եպարքոսին Մախսուսէի չոգենաւները և նոյն ընկերութեան գործերը կանոնաւոր վիճակի մը մէջ դնելու համար։ Նոյն իսկ իր պաշտօնեաները երբէկ ատաւ Մախսուսէի բոլոր նամառոյցներուն վերաբերեալ թուերը յայտարարութիւններ փակցուցած են, պահանջելով որ Մախսուսէն կամ անջատ ընկերութիւն մը վերածուի և կամ Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան կցուի։

Այս ծանուցագրով պաշտօնեաները պայմանաժամ կուտան մինչեւ հինգշաբթի դիշեր և եթէ գործադիր չի գտնեն ընդհանուր գործադուլ պիտի ընեն։ Իսկ իրենց գործադուլ ընելու պատճառները բացատրելու համար հինգշաբթի դիշեր Մեծ-Կղզին բացերը Մախսուսէի մէկ քանի չոգենաւի մէջ միթիլի մը պիտի գումարեն։ Ուր հրաւիրած են բոլոր կղզեցիները։ Ասատիկ կարուկ մէջտեղ մը որուն տեղեկանալու համար Մախսուսէի վարչութիւնը։

Եւ արդէն ինչպէս զատցում չի ասայ ժողովրդեան արդար պահանջումներուն, որ ան ամէն օր կը նեղուի այդ ընկերութեան չոգենաւերուն մէջ տիրող անկանոնութիւնէն։ Ամէնէն աւելի աչքի զարնող պարագան տոմսակներուն սղութիւնն է։ Երբ Մախսուսէն կամաքշէն Մեծ Կղզի 10 ղրշ.ի կը փոխադրէ, Շերքէթը նոյնքան հեռաւորութեան համար նոյնին գրեթէ կէսը կ'առնէ։ Արդ, դուն պէտք չէ՞ որ այս սղութեան հանմատական ըլլայ իր սպասարկութիւնը. ընդհակառակը ուղեւորները ամէն տեսակ դժուարութեանց կը հանդիպին և միշտ դժգոհ են։ Այսպէս, չոգենաւին մէջ սիոտ մը նստելու համար պէտք է դրամ վճարել, հակառակ պարզագոյն մարդ ոսքի վրայ կը մնայ։ Իր ծպտման սրահները այնքան փոքր են, որ անձրեւուտ օրերու մէջ ուղեւորները դուրսը կը մնան, ուր տեղ չի կայ արդէն, սպասման այդ վայրը խանութներով խճողուած ըլլալուն, որոնք ծովային նախարարութեան կալուածներն են։ Պէտք չէ՞ որ նոյն նախարարութիւնը քիչ մըն ալ ժողովրդեան հանդիսաւ մտածէ և այդ խանութները վերցնէ այդ վայրէն տեղ բանալու համար ժողովուրդին, որպէս զի համախնամ տեղի չունենայ հոն և քաղաքացիներուն դործ չի բացուի։ Իր չոգենաւին մէջ երբեք կանոնաւոր լուսաւորութիւն չի կայ. իր նամառոյցները բոլորովին հինցած են, այնպէս որ չատ անգամ ուղեւորներուն ոտքերը մէջը կ'անցնին և դժբախտութիւններու պատճառ կ'ըլլան։ Երբեմն դրամի կորուստներ ալ կը պատահին։ Զենք յիշեր ժամանակներէն մը, ուր Մախսուսէն դոհ ձգած ըլլայ իր յաճախորդները և իր չոգենաւերուն և նամառոյցներուն վրայ կանոնաւորութիւն տիրէ։ Նոյն իսկ վերջերս այս անկանոնութիւններուն դէմ նախատական ցոյցեր եղան։ Եւ անոնք որ օդափոխութեան համար կղզիները և կամ Մախսուսէի գծին վրայ գտնուող գիւղեր կ'երթան, տեսի վրայ կուտան քան թէ կը կազդուրուին, քանի որ ամէն կարգի դժուարութիւններու կը հանդիպին երթևեկի մէջոցին և նոյն իսկ փոթորիկներու ատեն խզդուելու վտանգին կ'ենթարկուին, չոգենաւերը հինցած ըլլալուն պատճառաւ։ Կը բաւէ պերճախօս օրինակ մը առաջ բերել։ Առջի առտու կանուխէն ժամը 1ու կէսին մեկնող չոգենաւը ուշ կամուրջ հասնելուն համար, անձ մը 60-70 նակի կորուստ կրած է սակարանին մէջ։ Նոյնպէս առջի առտու ուղղակի կամուրջ գացող չոգենաւը հանդիպած է նաեւ միւս կղզիները, ինչ որ ուղեւորներու արդար դայրոյթին պատճառ եղած է և հակակիր ցոյցեր կատարուած են Մախսուսէի դէմ։ Մէկ չի յիշեր համբաւաւոր Դուբպան Յուսէփը, որ ամէնքս յաջողապէս կը հեգնէր ու կը ծաղրէր Մախսուսէի չոգենաւերուն պանդոպութիւնը և հոն տիրող չաս մը անկարգութիւնները։

Մախսուսէի նկատմամբ տիրող ընդհանուր դժգոհութիւնը պէտք է որ վերջ գտնէ ալ և այս մասին նախարարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք։ Թանի որ ժողովուրդը վատահութիւն չունի, պէտք է որ նոր ընկերութիւն մը կազմուի և հանգստաւէտ ու նոր չոգենաւեր գնուին, աչքի առաջ ունենալով ուղեւորներուն հանգստութիւնը։ Դարձեալ Իսաբէէ Մախսուսէն է պատճառ որ իր գծերուն վրայ գտնուող գիւղերը չչէնան օրէ օր։ Ուստի կ'առաջարկենք որ վերջնական և հանրօգուտ կարգադրութիւն մը ըլլայ Մախսուսէի մասին։ Ինչպէս մեր պաշտօնակիցներն ալ պիտի փութան ուժ տալ մեր այս պահանջումին, որ ժողովուրդինն ալ է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՊԱՌԱԿՏԻՋՆԵՐԸ

Աւելցուած սեւ հոգիներ, որոնք չարիքին անաւոր սերմակոծութեանը մէջ կը փնտռեն իրենց դժոխային որոճացումը և որոնք սրակս զի իրենց ժանտախտաւոր գոյութիւնը վեհ կարենան քաշկռտել ցեղերու իրերաղաղ քնանիստութեան յաւերժացումը կը փնտռեն միշտ, այդ հոգիներէն դեռ կը թափահին այս ընդհանուր եղայրութեան, այս համամտաղած գիրկընդխառնութեան հոմ և պինդ չարքերուն մէջ։

Այդ հոգիները անա սկսած են վատութեան, իրենց անիծակուռ գործին։ Թուրքը, Հայը, Յոյնը, Հրեան և Թուրքիոյ բոլոր Օսմանցիները ինչո՞ւ եղբայրանան, համերաշխին, սիրեն միրար, պէտք է քանդել այդ ազուր, այդ հոյակապ, այդ գերազանցօրէն մարդկային գործը։ Կը սպրդին, մութին մէջ, օձերու պէս, թոյներնին կը թափեն ու կ'անցնին, համերաշխութեան այդ սեւոգի պատակտիչները, իրարու դէմ հանելու համար նոքին Թուրքը Հայուն, Հայը Յոյնին, և փոխադարձաբար։

Եւ անա ծայր կուտան ազգասէր տարածմունութիւնները, լուրերը կը պարարեն գիշերացած բուերու քամիների թեւաբախումովը.—Ի՞նչ է եղեր։ Հայեր և Յոյներ Գում-Գապուի մէջ կռիւներ ըրեր, միրար ծեծեր են։ Ի՞նչ է եղեր.—Հայերը հայկական դրօշակ պարզեր են, ոտիկաններ վար առնել ուզեր են զանոնք. Հայերը թաղաւորութիւն կ'ուզեն կոր, Հայերը նորէն կ'ապստամբին կոր, Հայերը սանի, Հայերը նանկ...

Անհեքի և չնական տատապերներ, զոսա իրենց քանդումի որջերուն մէջ մահաղած՝ այդ անարդ պառակտիչները կը պատրաստեն ու կը ցանցնին վրէժի, ատելութեան, եղեռնի սնձրեւը տեղացնելու համար նորէն զրկխառնուած եղբայրներուն մէջ։

Դիւային յերիւրանքներ, որոնք յանկարծ կը սկսին օդին մէջ պատուիրել՝ Ափրիկէի ամազասներուն վրայ մոլեգնող խամսիններուն պէս, ուեւրատիւս և դժոխքներ։

Բայց ո՞ւր են այս չարաչար ոգիները, պառակտումի և ատելութեան այս տիսուր աշխատաւորները։ Ամէն տեղ և՝ մէկ տեղ։

Եւ ատանց թիրախը, ատանց զարհուրելի դիտումներուն բուն նպատակիչը մատնատրպելու Հայն է. Ի՞նչ, Հայը վերակենդանանայ մի, եղբայրանայ մի Թուրքին, Յոյնին, Հրեային, Քիւրտին հետ։ Չէ՛, չըլլար. պէ՛տք է նորէն ընկղմի զայն կոքուսի վիներուն մէջ. անէն գնով, պէտք է թող չտայ որ Հայն ալ, իբրեւ մարդկային ցեղ մը, իր մարդկային իրաւունքները վայելէ։

Եւ անա մութին մէջ կը լսուին, հայուն դէմ, դժոխային մեքենաներ, պառակտումի ոգիները իրենց սեւ կարգերով կը խուժին խե՛ղճ, սպառած Հայուն վրայ, եղբայրացուած ցեղերուն ատելութիւնը վառելով նոքին անոր դէմ, անոր պահ մը յուսացած և վայելելու սկսած երջանկութիւնը դէմ։

Բայց չպիտի յաջողին, ա՛լ այս անգամ, այդ փորձերը։ Մեր ընակիցներ ցեղերուն հետ մեր հաշտութիւնը անկեղծ է ու անպայման ու վերջնական. վար դրուած են ըմբոստութեան սուրերը. և բոլոր հայ կամքերը և հայ փափաքները մէկ նպատակակէտի մը կը յսուին այլ եւս համամտաւ. բարձրացմանը Օսմանեան կայսրութեան, օսմ. ցեղերուն հետ եղբայրացման յաւերժացումին, ու խաղաղ և երջանկաբեր յառաջդիմութեան։

Հայերը ո՛չ դրօշակ պարզած են, ո՛չ թաղաւորութիւն կ'ուզեն։ Մութին մէջ չերջող սեւ պառակտիչ ոգիներուն սեւ յերիւրանքներն են ատանք, որոնցմէ ամրակած ենք թէ երբեք չեն ազդուիր մեր եղբայրները, Թուրքերը, Յոյները և բոլոր միւս ցեղերը, որոնք օսմ. դրօշին տակ կ'ապրին։

ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԻԱՆԼԵԱՆ

ԴԻՄԱՒՈՐՈՒՄ ՄԻՆԱՍ ՁԵՐԱՋԻ

Հայրենասէր Նշանաւոր գործիչ Տիար Մինաս Զերաջի ընդարձակ երթալու համար հայ ոսկերիչներու պատգամաւորութիւն մը Շերքէթի 49 թիւ չոգենաւը վարձած է, որ վաղը պիտի մեկնի կամուրջէն ժամը 5ին (Ք. Թ.), հանդիպելով Սկիւտար, Գուզկունճուգ, Պէյդղղ, Պէօյիւքտէրէ, Եէնի Մահալլէ, Արնաւուտ գիւղ և յետոյ Սամսիթիա։ Տոմակները, որ Տեղապահ Սրբազանէն կնքուած են, կը վաճառուին Ոսկերչաց չուկայ, Արապպաշիոյլու փողոց փողոց թիւ 27, Գրաբոս Էֆ. Սարգիսեանի ինչպէս նաեւ Հերճաքի վաճառատուններուն։ Ժողովուրդին գիւրութեան համար տոմսակ կը ծախուի նաեւ չոգենաւին մէջ։ Գինն է 20 ղրուշ։ Կենտ պիտի ընդունուին։

* * * Վասիլիոս Վերնիքոս ընկերութեան Թոնսթանդինոս չոգենաւակը, ժամը 5ին (Ք. Թ.), Խաւիդէն ճամբայ կ'ելլէ և Դալաթիոյ քարտէզը հանդիսանալով պիտի երթայ Այ-Սթէֆանոսի բացերը, դիմաւորելու համար Տիար Մինաս Զերաջը։

ՆՊԱՍՏՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Նպաստից Յանձնաժողովը երէկ դուռ մարուեցաւ Դալաթիոյ Թարդարանին մէջ նախագահութեամբ տեղապահ Սրբազանին և ատենապետութեամբ Մկրտիչ Էֆ. Մանուկեանի։

1. — Յանձնաժողովը նկատելով որ աշնանացանի ժամանակը կը մօտենայ և գաւառացի հարարաւոր ազգայինք սեղմուցուէ զուրկ վիճակի մէջ կը գտնուին, որոշեց պատեհնոյ իշխանութեան դիմում ընել հայապահպանելու համար անոնց այդ պէտքերը՝ Երկրագործական Պանքային կողմէ փափաքութեամբ և կամ ուրիշ կերպով մը։

2. — Յանձնաժողովը գաւառներէ հասած գանգատ գրերը նկատառութեան առաւ որոնք ժողովրդեան հացակարօտ վիճակը կը պարզէին և որոշեց նոր Պոլիս կատարուած հանգանակութեան մասամասնաբաժնեցեալ Թուքիոյ բարեկեցիկ վիճակներու առաջնորդարանաց կոչում ընել հանգանակութեան համար, ինչպէս նաեւ արտասահմանի հայասիրաց քարոզներու մէջ մասնաւորապէս կողմէ մեհնոյն նպատակաց։ Մասնէսերի մէջ կատմուած յանձնաժողովին անդամներն են. Գարնիկ Ծիտզիլեան, Սարգիս Գուլումեան, Վահան Գնանեան, Լեւոն Խտեան, Միհրան Մանուկեան և Գրիգոր Թօքատեան։ Լանսանի մէջ Պարիկ Կիւլէնկեան, Յարութիւն Մատիչեան, Կարապետ Կիւլէնկեան, Տիգրան Ալանեան։ Բարկի մէջ Անտոն Հաճեան, Գէորգ Իսմէրեան, Միհրան Յովակիմեան, Տիգրան Խան Բէլէկեան և Կարապետ Բէյիրիմեան։ Անվերի մէջ Հ. Խիլիկեան, Մ. Խերեան և Մ. Սարեան։ Մարսիլիայի մէջ Յ. Սելեան, Սիմոն Միրզեան, Միհրան Թէքէեան, Սարգիս Կիւմիւշեան։ Ամերիկայի մէջ՝ Կիւլլապի Կիւլէնկեան, Պետրոս Գալանեան, Միհրան Գարակէօզեան, Յարութ. Այվազեան՝ Եդիկի եպս. Ապահովելի Ազգային Գանձարանի համար։ Ցառաջիկայ Ժողովին մէջ Ռուսիոյ, Հնդկաստանի և Հարաւային Ամերիկայի մասին յանձնաժողովներ պիտի կազմուին։

3. — Յանձնաժողովը որոշեց գրել նաեւ Յակոբ Էֆ. Բարագամեանի անգլիական շրջանակի մէջ նպաստահաւաքութիւն կատարելու համար։

4. — Դատաւորան մէջ քանի առաջնորդարանէրէ կրթական գործին համար նպաստի խնդրանքներ եղած ըլլալով, ժողովը որոշեց միացեալ ընկերութեան ուշադրութեանը յանձնել։

5. — Դաղարս Էֆ. Ոնէնգեան խրշնալի վիճակի մէջ Պոլիս գտնուող գաղթականներու օգնութեան միջոց հայթայթելու համար կառաջարկէր պարգեւաւոր վիճակահանութիւն մը կազմակերպել պիտական արտօնութեամբ և հասոյթը յատկացնել գաղթականներու՝ վերադարձի պէտքերուն։ Յանձնաժողովը նկատողութեան առաւ այս առաջարկը, բայց ուրախանալ այս միջոցին դիմումներ տեղի կունենային թէ Պարիսի քարտուղի կողմէ և թէ այլ միջոցներով՝ Երկրագործական Պանքայի վիճակահանութեան հասոյթէն, ինչպէս Իսլամ գաղթականներու նոյնպէս և Հայ գաղթականներու համար նպաստ յատկացուելու խնդրանքով, որոշուեցաւ ապասել այս դիմումներու եկին։

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ

ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Մուչէն Յեղափոխական Ընկերութեան կողմէ հեռագիր մը ուղղուած էր Պարիսքարան, որով կը ծանուցուէր թէ Տիգրանակերտի և Մուշի մէջ Սահմանադրութիւնը դեռ չի գործադրուիր։ Պարիսքարան Տեղապահ Սրբազանին հրամանով, և գործակատարութեան միջոցաւ սոյն հեռագիրը նոյնութեամբ մատուցուեցաւ Ներքին գործոց նախարար Հաղգը պէյի և խնդրուեցաւ որ պէտք եղած հրամանները տրուին որոց որ անկ է՝ Ժողովրդեան անդորրութիւնը և խաղաղութիւնը ապահովելու համար գաւառներու մէջ, որովհետեւ այս խնամով հեռագիրներ ամէն օր ղրեթէ կը հասնին գանգատ գաւառներէ։ Նոյնպէս խնդրուեցաւ որ Մշոյ համար ալ յարմար կարաւարչի մը ընտրութիւնը փութացուցուի։ Ն. Վսեմութիւնը պաշտօնէից յանձնաժողովին պիտը իր մօտ կանչելով՝ պէտք եղած հրամանները տուաւ։ Մշոյ կառավարչութեան նկատմամբ։ Իսկ գաւառներու վիճակին նկատմամբ 30 օգոստոս 908 թուականա հեռագիրներ ուղղած է Կարնոյ, Վանայ, Տիգրանակերտի, Խարբերդի, Բաղէշի, Սեբաստիոյ, Առանոյի և Հալեպի կուսակալներուն։ Հաղգը պէյի արտօնութեամբ նոյն հեռագրին պատճէնը յանձնուեցաւ Աղգ. Պարիսքարանի գործակատար Դամէր էֆ.ի։ Տեղապահ Սրբազանը յանձնարարեց վարչական դիւանին որ նոյն հեռագրին պարունակութիւնը գրելով հաղորդուի նոյն տեղերու Առաջնորդներուն։

ՊԱՏԻՈՅ ՍՈՒՐ

Եգիպտաբնակ ազգայիները ձեռնարկած են հանգանակութեան մը սրուն հաստատով պատոյ սուր մը պիտի նուիրեն Ֆուատ փաշային, որ հայասէր մը եղած է և դէպքերու ժամանակ մեծ պաշտպանութիւն ցոյց տուած է Դասագիւղի և Հայատար Փաչայի Հայերուն, Ջարդի մը դէմ։ Երախտագիտութեան այս ցոյցին կ'արժէ որ ամէն կողմէ մասնակցին ազգայիններ։

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱԲՈՎԵԱՆԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԸ

Կովկասի փոխարքան արտօներ է Ռուսոյ Հայոց Կուլտուրական Միութիւնը՝ ամէն կողմ հանգանակութիւն բանալ, ուստեղծ հայրենասէր ու գեղագիտերգակ գրող Խաչատուր Աբովեանի յուշարձան մը կանգնելու համար Երեւանի հանրային հրապարակներէն մէկուն վրայ։ Միութեան փոխ-նախագահը թ. Պ. Յ. Մամիկոնեան և քարտուղար Ա. Բաշալեան շրջաբերականով մը կը խնդրեն Ռուսահայ թերթերէն արձագանգ ըլլալ այս ձեռնարկին և նուիրատուութեան հրաւիրել հասարակութիւնը։

ՁԱՊԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ

Երկուշաբթի օր Պոլիս հասաւ ծանօթ գրագիրաւէտ Տիկին Զապէլ Եսայեան, ինչպէս կը ապասուէր, ծանուցուած ըլլալով իր դարձը Բարիզէն։ Տիկին Եսայեան ամիսը պիտի անցնիցէ լայնօրէն մասնակցելու գրական չարժումին, ուր իր գրիչը նշանակելի տեղ մը ունենալ կոչուած է։

ՍԷՐԱՆՇԻ Դպրեվանուց փոխ-տեսուչ Մեսրոպ վրդ. Նարբոյեան Տեղապահ Սրբազանի ուղղեալ գրով մը փափաք յայտնած է և խնդրած որպէս զի Ամէն. Իմաստասէր Հայրերի Ս. Աստի ծոնին տարիներ այցելէ Արմաշ և հոգեւորապէս մխիթարէ ուխտաւորաց ստուար բազմութիւնը և այս տարին տարեկոյս չկայ թէ Դպրեվանուց այս տարուան Աստի ծոնի հասոյթին ալ մեծապէս տատապիութիւն մը տալ պիտի բերէ ի Նպաստ փոխանակ մասուկին։ Իսպիրիոնն Հայրերի թէպսանփափաք յայտնած է՝ դոնացում տալ այս բաղձանաց և սակայն իր ամենօրեայ այցելութիւնը և մեսս կողմէ իր տարած բժշկական գործունէութիւնը արգելք ըլլալուն՝ չպիտի կրնայ գոնացում տալ այս խնդրանքին։

ԵՒՆԻԿԵԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ խնդրանքին վրայ Տեղապահ Սրբազանը ուժգնանայ Թաղական-ընդարձակման ժողով մը կազմեց և նախագահութիւնը յանձնեց Եղիշէ վրդ. Զիլինկիրեանի։ Անդամներն են. Տարք Մինասեան, Գեւորգ Ճանարեան, Գեւորգ Ասլանեան, Գրիգոր Գրիգորեան, Գարեգին Գրիգորեան, Գարեգին Գրիգորեան, Գարեգին Գրիգորեան, Գարեգին Գրիգորեան, Գարեգին Գրիգորեան։

ԱՐՔԱՅԵՑԻՆ Դարբասի Թաղ. Խորհուրդը իր հրամարակոր առած ըլլալով, անոր տեղ հանուեցաւ Առաքեան ընտրուեցաւ, Տարք Մանդրիկ Յարութիւնեան, Լեւոն Գրիգորեան, Սարգիս Յովակիմեան, Գեղամ Գրիգորեան, Յարութիւն Եսայեան, Եղիազար Պաղտասարեան։

ՎԱՆԻՑԻՆ Նամակ յանձնաժողովը հրատարակած է նիստ գումարել երկուշաբթի օր։

ԳԱՐԻՍՍԱՅԻ Առաջնորդ Արշաւանի Սրբազան երէկ իրիկուան Հոգեւոր մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԳԱԼԱԹԱՑԻՆԵՐՈՒՆ Յանձնաժողովին ուրբաթամբ գրուեցաւ. Գալիպոլեան Արքեպիսկոպոսութեան որպէս զի Արքեպիսկոպոսի կոչը գտնուող ձեռագրերուն Ամիրայի մատեանը առժամապէս յատկացուի Դպրեվանքի երկրորդ չրջափակին մէջ գտնուող գաղթականներուն։

Ս. ԽԱՉԻՆ ոտնին տարիք. Սրմաշի ուխտաւորական հասոյթներուն վրայ հրամիրեալ և ուսերի արդիւնարար ընելու համար Տեղապահ Սրբազանին կողմէ հանուեցաւ ազգայինները պիտի մեկնին դարձեալ։ Տարք Դաւանիկ Սարգիսեան, Ռուբէն Զրամեան և Լեւոն Քիւրքճեան էֆ.ներ։

ԷՋՄԻԱՆ Ս. Եղիսէի Թաղեցիները 277 ղրշ. և Պ. Ցէլիրմէնեան Որդիք 240 ղրշ. նուիրած են ի Նպաստ գաղթականներուն։

ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻՆ Դարբասի Թաղ. Խորհուրդը իր հրամարակոր առած ըլլալով, անոր տեղ հանուեցաւ Առաքեան ընտրուեցաւ, Տարք Մանդրիկ Յարութիւնեան, Լեւոն Գրիգորեան, Սարգիս Յովակիմեան, Գեղամ Գրիգորեան, Յարութիւն Եսայեան, Եղիազար Պաղտասարեան։

ՎԱՆԻՑԻՆ Գաղթականաց Յանձնաժողովին օժանդակ մասնախումբ մը կազմուած է հետեւեալ Տիկիններէ և Օրիորդներէ.—Տիկ. Բէմպէ Ամենաղեանեան, Տիկ. Վարդուհի Ադամեան, Տիկ. Մանանիկ Թօքանէլեան, Տիկ. Աղասնի Վարդապարեան, Օր. Զապէլ Զաքարեան, Օր. Սրբուհի Սիսմանիկ և Օր. Սրմանուհի Փափազեան։

ՏԻՍԼԻ Տիրան Զաւէն, Թիֆլիսի մէջ «Երկրի Զայն» չաղաթաթերթի խմբագիրը նախընթաց օր Կովկասէն Պոլիս վերադարձած ըլլալով՝ երկի խմբագրատունս այցելեց իր տիկնոջ հետ։ Տիար Զաւէն, որ մինչեւ 96 Պոլսոյ Մամուլին մէջ ծանօթ էր իր գրուածքներով Տ. Զուքասզեան անունով, մասագիր է Պոլսոյ մէջ հրատարակիչ կամ օրաթերթի մը կամ շաբաթաթերթի մը։

ՏԱՐՍՈՆ վրդ. դատ բացած է «Մամիկ»ի դէմ, իր վրայ եղած լրագրական յարձակումի մը հետեւանքով։ Դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս շաբաթի օր ժամ 6ին։

ՄՐՕՏ առնէն «Մեր Զայնը»ի հրատարակութեամբ լոյս կը տեսնէ Ռուսոյ գրող Շիրվանզատէի մէկ երկը, Իգմիրեան Սրբազանի Կենսագրութիւնը, պատկերով։

ԳԱՐՈՒՍԱԳԻ Ռուսումասիրաց Ընկ.ը 65 ոսկիի չէք մը քաշեր է պանդիպի մը վրայ տեղւոյն գաղթականներու և սովեալներու։ Տեղապահ Սրբազանը յանձնարարեց վարչական դիւանին որ նոյն հեռագրին պարունակութիւնը գրելով հաղորդուի նոյն տեղերու Առաջնորդներուն։

ՕՐԹԱԳԻՒՂ Թաղ. Խորհուրդը վերջնական հրամարակոր առած է Տեղապահ Սրբազանին, թաղեցիներու պահանջումին վրայ։ Անչուշտ Դուբեան Սրբազան պիտի ընդունի այս հրամարակը։ Կարգը քարոզչին եկած է հրամարելու։

ՕՍՄ. ԱԱՀՐԱՆԱԳԻՐԱՆՑ Ակամէրին կողմէ Տեարք Գրիգոր Զօհրապ, Արշակ Գարակիոզեան, Պետրոս Հարամեան և Սիմոն Գայսերլեան երկէկ նախարարաւոր Բեմիկ փաչայի ներկայանալով, նկարագրեցին Պոլիս հանող գաղթականներուն արգահատելի կացութիւնը, և խնդրեցին որ կառավարութիւնը հոն ազնոց ալ օժանդակ, ինչպէս կ'ընէ խրամ գաղթականներուն և Զրաչրի հրկիզեալներուն։

ԿՈՐՈՒՆ գաւառէն Օսմ. Խորհրդարանին իրր յարմարագոյն ընտրելի ներկայացած է փաստաբան Հմայեակ էֆ. Խորհրդեան, բնիկ Կարնեցի, փայլուն ընթացարար Միւլթիէլ և կայս. իրաւագիտական վարժարանի։

ՊԱԼԱԹԻ Թաղականական ժողովին մասնակցելու համար ընտրուած Իսլամ և Յոյն անդամներուն մէջ Հայոց կողմէ կը գտնուի Սուրէնեան էֆ. Թէլեան։

ԳԱԼԹԵՆ, անուն յոյն կին մը որ ընդունած էր Հայ Եկեղեցին, առջի օր ամուսնացաւ Միհրան անուն հայ երիտասարդի մը հետ։

ՈՒՐՍԱՀԱՅՑ լեմին ամէնէն փայլուն և տաղանդաւոր դերասանը՝ Պ. Աբէլեան մօտերս Պոլիս կը հասնի չարք մը ներկայացումներ տալու, ուրկէ վերջ յաջողաբար պիտի այցելէ Իզմիր և Եգիպտոս։

ԳԵՐՆԱԼԸ Թաղ. Խորհուրդը 1800 ղ. իսկ Մակարայէն 950 ղրշ. գրկած են Պարիսքարան՝ ի նպաստ կարօտելոց։

ԳԱԼԱԹԱՑԻՆ գաղթականներու Յանձնաժողովը հոն խնամուած կարօտելոց համար Նպաստից Մասուէկէն զրկուած գումարներու հաշիւը հաղորդած էր։ Նպաստից Յանձնաժողովին ներկայացուցած սոյն հաշիւները՝ ի տեղեկութիւն։

ԲԱԼԴԷՅԻ Դպրեվանուց գիւղի պրպտիչ ազգայինները ընկերութիւն մը կազմած էին «Անդրանիկ» անունով։ Այս ընկերութեան անդամները առջի օր Տեղապահ Սրբազանին դիմեցին և խնդրեցին որ ի նպաստ իրենց գիւղին նուիրահաւաքութիւն մը կատարելու համար, ժապաւենով կնդակ մը չնորհուի։ Տեղապահ Դուբեան Սրբազան յիշեալ Դալբիկցի ազգայիններուն յանձնեց նուիրահաւաքութեան հետեւեալ կնդակը։ Յուսալի է որ բարեսէր ազգայիններ նեպատղութեան կ'ուտեն յիշեալ գիւղացիներու հացակարօտ վիճակը և իրենց գիտմամբ եղած ատեն հարկ եղած աջակցութիւնը կ'ընեն։

Անատոլիի Տեղապահ Սրբազանին այդ կնդակը.—

«Սիրելեաց մերոց ի Քրիստոս, բարեսէր ազգասէրոյ մայրաքաղաքիս, ազգոյն և օրհնութիւն։

«Բազէյի Դալբիկի գիւղին ի Նպաստ հանգանակութիւն մը կատարելու համար «Անդրանիկ» ընկերութեան գործադիր մասնախումբի Պատ. անդամները՝ Տարք՝ Պօղոս Ճանարեան, Պետրոս Ճանիկեան, Մանուկ Էրզուան, Խաչատր Եաղուպեան, Սարգիս Կօչակարեան, Դանիել Պատատեան, Յակոբ Պաղտասարեան և Միհրան Պիւլպիւլեան յանձն առած են գիմելու բարեպաշտ մեր ազգիս և ստանալու անոնց առատաւոր նուէրները, ընդամենը (25) ոսկի։

«Այդ ժողովներուս ամփոփով կը հրաւիրենք մեր բարեսէր ազգայիները, որպէս զի յօժարակամ առատաձեռնութիւնով արդիւնաւորեն հանգանակութեան այդ գործը։

«Օրհնելով գամենայն նուիրատուս և գվաստակաւորս»

Մնամք ազօթարար
Պատրիարքական Տեղապահ
ԵՂԻՇԷ ԴՈՒՐԵԱՆ

Պատրիարքարան Հայոց
1 Սեպտ. 908

ԱՐԳԻ. ԿՈՂԲ. Վարժ.ի այս տարուան չրջանաւարտները և նոյն տարուան Դ. և Ե. կարգի ուսանողները կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ Բ. նիստին, կիրակի ամսոյս 8ին (Ք. Թ.), Խորհրդակցելու համար գալոցին կարգաւոր և կենսական խնդիրներու մասին։ Բացակայներէն ամենք որոնք մասնաւոր գրութեամբ գաղափարներ չեն պարզեր, մեծամասնութեան որոշումներուն և կազմակերպութեան համար կը հաստատուին։

ԳԱԼԱԹԱՑԻՆ Դարաց Դռան կիրակի օր, ընդհ. ժողով գումարից նախագահութեամբ Տ. Դանիել Ծ. վ.ի և անօրէն ժողովի անդամ ընտրեց հետեւեալները.—Տիարք՝ Սուքիաս Ակայեան, Կարապետ Պարիզպանեան, Տիրան Լօքմանեան, Հրանդ Պօչնաքեան, Հրանդ Նուրիճանեան, Լեւոն Բերչէմլեան և Պօղոս Գանթարեան։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

BOURSE DE PARIS

15 Սեպտ. 1908	
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	96.77
Օսմ. Մթացեալ բաց.ուցաս.	95.95
» » գ.ոյս.ուցաս.	96.10
Բուսիլի Երկաթուղի	177
Օսմ. Պանքա	720
Պոլիս Գազատարան	468
Թրանսվալ	— —
Բիօ Թինթօ	— —

Փակում Բեւրլի մէջ

Օսմ. Ռանտիսէ 4 %	102—5

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Սեպտ. 2/15 Սեպտ.		
Օսմ. Ռանտ. Մթացեալ 4 %	Օ. Ռ.	102 06
Ամէնէն բարձր դին	»	— —
Ամէնէն վար դին	»	— —
Բուսիլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	174 ½
Ամէնէն բարձր դին	»	— —
Ամէնէն վար դին	»	— —

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ԱՂԵՏԱԼԻ ՀՐԴԵՀԸ

ԵԷՏԻԳՈՒԼԷԻ ՄԷՋ

Երէկ ուշ ատեն մայրաքաղաքիս ամէն կողմը տարածուեցաւ Եէտիգու

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 ին. 1320 Ամիսի 20 բուսական Ցիրուանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Գալաթիա, Նոպլը խան, Հէգարէն փողոց, Թիւ. 14, Բօօրէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մամուտիէ Օմմ. Կայա. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սաասօք, Շէնլիք իւլ Իսլամ խան, Պահէք Գարու Թիւ. 10.
Պոլիս, Սապի սէյ և Ընկ. Վէգնէտիկեր փողոց.
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահէք Գարու Իզմիր փողոց.
Գոտորգիւղ, Ակիբանդը Անասթասիասը չուկայի հրապարակ.
Գոտորգիւղ, Մ. Ս. Անդրիա, Մոտա ճատտէսի.
Պէօյիւ քարէէ, Մ. Ա. Տէմորքի.
Բէրա, Մամուտիէ Օմմ. Կայա, Պանքայի Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ. 137.
Ղալաթիա, Մ. Ս. Բիրեանց, Թիւ. 12 Թիւնէլ խան.
Մեծ Կղզի, Բէսուլ Է.Գ.
Մարմարիցա, Մ. Ա. Անկլիսէս, կայսրական հրապարակ.
Սան Սթէֆանո, Բէյլէճեան Է.Գ.:

17 Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԱՒՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻՆ

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԹԻՐԱԺ, ՔԱՌՈՒԱԾ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1ԻՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԸ

Թիւ	Օ. Ո.	Թիւ	Օ. Ո.	Թիւ	Օ. Ո.	Թիւ	Օ. Ո.	Թիւ	Օ. Ո.
245097	4000	114953	200	644	100	86597	100	111284	100
13682	1000	119274	»	17813	»	89389	»	137414	»
87884	400	176367	»	29399	»	191494	»	155927	»
136428	»	191423	»	34204	»	02053	»	162116	»
182673	»	248604	»	70464	»	110061	»	185938	»

40 օսմ. ոսկի տանող 50 թիւեր

21494	45139	69398	83086	112371	133181	170375	187162	200338	223200
34214	46304	69636	93058	114129	150653	177613	187717	203105	224634
38762	56318	70087	93714	114911	157656	178217	190502	207179	239119
38044	62907	76725	97051	116442	166136	178451	193420	207511	248556
41298	65557	77271	107763	122273	167694	186094	200212	212519	249461

4 օսմ. ոսկի տանող 275 թիւեր

209	23729	53564	73813	92163	112710	128437	151600	172273	192301	214077	227293
565	24035	54990	73888	92829	113093	128664	152508	172802	192684	215316	227310
1024	27262	56000	75283	94540	113450	128863	153015	174102	194337	216610	227568
1132	28097	56114	75644	96887	114349	129660	153375	175149	195294	216821	231025
1870	31821	58649	75768	97563	114439	130936	154513	176298	196159	217578	231041
3256	31930	58783	77973	97913	115721	131228	155969	176308	196607	217638	231417
3466	35137	60244	78617	98178	115802	133174	156380	176685	199129	217719	231549
3824	35812	60443	80267	98783	116407	134144	156510	178057	200963	217796	232559
3879	36718	61472	80685	99054	117574	134523	156885	178546	201856	217891	233862
4004	37126	61926	81473	100256	122968	134644	160256	180093	202779	217950	234116
4417	39106	62163	83099	100527	123333	136264	160823	180134	203498	218289	236006
6218	40168	62424	83111	100891	124436	136342	161139	180886	204552	218652	236127
6701	40404	64211	84480	102154	124565	140523	161314	181974	205186	220308	240007
9469	43085	65373	84509	103510	125304	140688	163402	182380	205282	220468	240136
11234	43270	65383	85381	105044	125437	140826	164086	182383	205754	223046	240763
11492	43335	68679	85720	105352	125731	141312	164818	183022	206532	223353	241393
11547	43353	71041	85833	105448	126403	142713	165087	185250	206752	224106	241736
13470	43617	71085	86253	106070	126427	142814	165741	185901	209920	225228	246309
13819	44387	71463	86449	107962	126895	144520	167831	187175	210530	225385	246432
14030	45383	71723	87470	108035	127394	146147	169548	187624	210951	225604	247646
14261	48514	71943	88531	109654	128257	148296	170082	191185	211532	225830	249083
17431	48669	72427	89864	111243	128319	149410	170191	192030	212498	226257	249944
21390	52373	72565	90177	112228	128423	149562	170491	192280	213795	227253	Շար.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԷ

ԸՆԴՄԷՋ Հբլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեասյի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպոնս	1069	Ցիսա	1311	Հիմալիա	1531	Մարգարէա	2709	Սարֆա	1118
Ալէքզ	3807	Տամիրա	936	Հիմնաս	3720	Մէլքասա	3557	Տէրբէ	1735
Անէլլա	1541	Նարա	2388	Հարամբէ	1600	Մրլա	1057	Սրլէմա	119
Աբիսաղ	2277	Ջրաղ	1718	Հանտիզ	595	Մանդեսեան		Տրէրա	1308
Գոտոնս	1539	Ֆիլանա	504	Իսէբ	2354	Տուգիրա	3419	Բասան	1525
Զարանիա	1254	Իրաղ	3454	Իսակա	5540	Նէլա	1938	Թ. Ուէլլսի	1546
Գիֆիլա	4481	Ելիզաբատ	1590	Ինա	1020	Օսէա	4100	Բաղրա	2327
Գէյրա	1371	Էրաղ	1841	Գիլա	1058	Անիտրա	4038	Բուլա	1470
Դուլիրա	1837	Ֆիրա	954	Հարիրա	2807	Օրլանա	1535	Ուսպիա	942
Գարէ	1244	Տիլիանա	1826	Հանրա	1709	Հարէրա	1637	Վարաղ	1914
Գաղ	1094	Ցիտիրա	949	Լիս	1053	Գալ	510	Վալա	1289
Զիրաղ	9729	Զրանիրա	4582	Լեբանիա	2279	Բիրլա	3329	Վարիանա	2391
Սուրբա	1831	Նարլիա	3060	Լիլիանա	1848	Բիանա	1568	Եզա	1350
Գոլորաս	4285	Նիհան	1143	Լորենա	3191	Բալա	1818	Զէրա	1290
Գանա	2905	Կոգ	1011	Մալա	734	Բանիա	1782	Թարա	
Գարա	895	Երանա	1695	Մարիանա	1273	Բաղարա	136	Տարա	

Ընդհանուր վաճառքով Հբլին հաս հասած են.

Այէբրօ չոչենաւը, նաւապետ Հիլ.
Միխաւօ չոչենաւը, նաւապետ Թորլ.

Ընդհանուր վաճառքով Հբլին հաս էր ապասուին.

Թորօ չոչենաւը, նաւապետ Ակլրսրն, հոկա. 4մն.
Դիմել Թոքմակներուն Ե. ՀԻԼՏ ԵՒՈՒԶՈՏ
Բնա. 42—23. Գիւղաց Մեկնելի հան. Ղալաթիա 10 50—39

ԻԼԱՆ.

Շեհր Լամանեթինեն

Սիմանոպլ վէ Պէյ Օղլու վէ Իսպիրատար հիւսիսարեւմտեան մասերը մուխթէլիֆէսի խալալէր վէ Մուսլիմ սպիտարքը ինչասը գրիգորեան էվվելկի զամանը խանն պարը Մալալէր խրիմնքանի իյէսիրքլէրինեն վէ պու քէրրէ չէրաիթը լաբմմ իլէ բուխարինամ իթասը մուգարրէր օլարզմնատան Մալալ օլմադարդն չէրաիթի անդամագ իւգրէ 500 լիրա թէվմինամ ազչէլէրինի վէ եսիոտ մուէսսասամ թիւճարիվէն պու նիսպէթամ իրիխարը մէքթուպարինը միսսիսարէն մէհրիար էմանէթէ միւրաճաատի իյէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 1 իյլուլ 324

* * *

Մէզարիէֆամ իլէ հայվան լայէլերինին ինէնիզ ուէօրիմէնի հրգիզիսարէհէի ուսմանիյէ վէ պէլէսիիէյէ մուհասիպ պուլունանան ֆէնի պատէմ պուտար իչիւն չէհրանն պայտա միանասիպ պիր մանարատ պիր մուէսսիսէ վիճուսի կէմիրիլերեք մէզարիէֆամ կիւլիսան պուլունանն քէմիք վէ բաչարա վէ պիլլօրի էնամ վէ ատիրէ ուսուլը հաղրէրի ֆէնիկէ ատիրէսինատ պատէմիթիֆիր պուպարատան վէ գուվվէի մուհանէսի զարարիյէսինն վէ բիմասը միսիմպագրատան թէվմինը խիմիֆան իտիմէք իւզրէ մէվասանը մէզգիրէ պէտէ վէ չէրաիթը միհանասիպ իլէ թալիսղէրինի իչապէ օլունամագդնատան, կիմիպանամա թալիպ օլունլարդն չէրաիթը մուգարրէրէ հաղգրնատա թաֆիկլամ ալմագ վէ մուգաբէրաթատա պուլունանոգ իւզրէ Շէհր Լամանէթի մէհլիսինէ միւրաճաատի էյլէմէլէրի։ 3—1

Ֆի 1 էյլուլ 324

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
3,700,000 ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ՝ Ադիսանագրիա, Գոնիրէ, Գրավալա, Ն. Գալիս (Ղալաթիա և Գալաթա), Բանանարդ, Սկիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպես նաև մեր օտար քաղաքներուն վրայ քաղուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարկանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արեւանմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Ապանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղմանութեան ամէն գործառնութիւններ կը կատարուի լաւագոյն պայմաններով։ Պանքս տը Սալօնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Մասուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—19

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ 3000 ՏՈՒԱՌ ԹԷ

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Իսկական կատարեալ սնունդ մը կը կազմէ. բժիշկներուն եւ մայրերուն միաձայն վճռին համաձայն

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մըն է տղոց եւ տկարակազմներու համար։

50—24

ԼԻՍԷ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՖՐԱՆՍԷ

ԱՂՋԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՆՕՐԻՆՈՒՀԻ՝ ՏԻԿ. ՏՐՍԼՕ ԵՒ ՇԱՖՆԷՐ
35, Եէնիճիի փողոց, Բէրա

Վարժարանս պիտի վերաբացուի 1908 սեպտ. 8/21ին։ Արձանագրութիւնն և տեղեկութիւնց համար դիմել Լիսէի Տնօրէնութիւնն, երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը։ 15—6

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գերազանցած են, որ ալիարիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաւորապէս բանկոկ Քուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը նախընտրեն միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վարարատանոցներուն մէջ։

Բուրսա՝ 1. Մեծ փողոց, Գոն Մարտէրի դիմաց թիւ. 343 և 343 կրկին։
» 2. » » Գալաթա Սէրայի դիմաց։
Կէտիզ 3. Դիմէկիր խան Թիւնէլի առաջ։
Գալաթա 4. Գրամմայի կայարանին դիմաց։
» 5. Մալթեան ամբար թիւ. 2։
Պոլիս 6. Մալթեան Գալաթա. Գրամմայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար 7. Ջարչը Հօր. թիւ. 120։

Դասերը և նարգարիտները հրի. Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վաճառատունը եր գտնուի Ֆերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիգրանի ոստան։ 16 50—3

ԱՆԱՏՈԼԻԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1908 մայիս 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրեն սկսեալ

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԴՈՆԻՍ

ԵՐԹ Դարբ. 228 խառն Եր. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառբ. 224 խառն Իրկ. Ժ. Վ.
12 —	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն. 3 —
12 42	»	Կէօքէք Քարբք	մկն. 2 20
1 39	»	Մատօնէր Թունար	» 1 38
2 33	»	Ալաեունտ	» 12 42
3 14	»	Զէյքիւրլէր	» 11 53
4 11	»	Տէօյէր	» 11 05
4 40	»	Իհսանիյէ	» 10 20
5 04	»	Համամ	» 9 53
5 14	»	Կազլիկէօղ համամ	» 9 44
5 41	ժմն.	Աֆ. Գարա Հիսար	մկն. 9 13
6 01	մկն.	Աֆ. Գարա Հիսար	ժմն. 8 53
6 41	»	Գէօյիւք Զօպանլար	» 8 20
7 36	»	Զայ	» 7 33
8 21	»	Իսնապլու	» 6 40
8 45	»	Եասսխան	» 6 15
9 16	»	Աղ չէշիր	» 5 53
9 48	»	Աղարի քէօյ	» 5 13
10 30	»	Զավուշքը քէօյ	» 4 35
11 08	»	Իլկին	» 4 03
11 55	»	Գատրն-Խանը	» 3 09
12 50	»	Սէրայ-Ինի	» 2 27
1 22	»	Մէլտան	» 1 47
2 22	»	Բունար-Պաշը	» 12 42
3 —	ժմն.	Գոնեա Իրկ.	մկն. 12 — Առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԷՆԿԻՒՐԻ

ԵՐԹ Կառբ. 122 խառն Առտ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառբ. 121 խառն Իրկ. Ժ. Վ.
1 —	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն. 11 —
1 44	»	Ագ Բունար	մկն. 10 18
2 24	»	Ալբիւ Քէօյ	» 9 46
3 4	»	Պէյլիք Ախոր	» 8 58
4 9	»	Սարիքէօյ	» 8 1
4 58	»	Պիլէր	» 7 4
5 35	»	Սասիլէր	» 6 27
6 9	»	Պէյլիք Քէսիրիւ	» 6 —
7 3	»	Բօլաթլի	» 5 16
8 21	»	Մալի Քէօյ	» 3 49
9 15	»	Սէնճան Քէօյ	» 2 47
10 —	ժմն.	Էնկիւրիւ Իրկ.	մկն. 2 — Առտ.

ՀԱՄԻՏԻԷ - ԱՏԱԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառբ 424 խառ. ն իրկ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառբ. 421 խառն Առ. Ժ. Վ.
7 15	մկն.	Համիտիէ	ժմն. 5 03
7 33	ժմն.	Ատա-Բազար	մկն. 4 45

ԱԼԱՇԵՒԻՆՏ - ՔԷՕՊԱՀԻՍ

ԵՐԹ Կառ. 322 խառ. Առ. Ժ. Վ.		3:4 խառ. Իր. Ժ. Վ.
Կայարան		
Ալաշեուտա	մկն.	2 35 — 12 45
Քէօթահիա	ժմն.	2 55 — 1 05
ԴԱՐՁ Կառ. 321 խառ. Առ. Ժ. Վ.		323 խառ. Իր. Ժ. Վ.
Կայարան		
Քիւթահիա	մկն.	2 — 12 05
Ալաշեուտա	ժմն.	1 40 — 11 45

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱ — ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 44 խառ. Առ. Ժ. Վ.	Թ. 46 խառ. Իր. Ժ. Վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 41 խառ. Առ. Ժ. Վ.	Թ. 43 խառ. Իր. Ժ. Վ.
Առ. 12 32	Իր. 7 45	մկն.	Քարաքէօյ Կամարլ	ժմն.	4 44	Առ. 11 55 Իր.
12 52	8 05	ժմն.	Հայատար Փաչա	մկն.	4 24	11 15
1 22	8 15	մկն.	» »	ժմն.	4 12	10 54
2 37	9 29	ժմն.	Բէնթիք	մկն.	2 58	9 50
2 45	9 40	մկն.	»	ժմն.	2 44	9 39
3 06	10 01	»	Թաւզլա	մկն.	2 24	9 17
3 28	10 24	»	Կէյպզէ	»	2 02	8 55
3 05	10 48	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	1 33	8 26
4 —	10 58	»	Թավշանճիլ	»	1 19	8 16
4 16	11 17	»	Հէրէքէ	»	1 08	8 06
4 37	11 39	»	Սարբժա	»	12 41	7 42
4 49	11 51	»	Թիւթիւն Զիֆճիլիք	»	12 29	7 30
4 59	12 02	»	Տէրինճէ	»	12 18	7 21
5 13	12 18	ժմն.	Իզմիր	մկն.	12 —	7 06
5 38		մկն.	»	ժմն.		6 41
6 11		»	Պէօյիւք Տէրպէնտ	մկն.		6 10
6 39		»	Սապանճա	»		5 41
7 03		»	Համիտիէ	»		5 25
7 44		»	Կէյվէ	»		4 32
8 04		»	Ագ Հիսար	»		4 10
8 33		»	Մէքէճէ	»		3 45
8 57		»	Լէֆքէ	»		3 13
9 32		»	Վէզիր Խան	»		2 38
10 12		ժմն.	Գիլէճիկ	մկն.		2 02
10 24		մկն.	»	ժմն.		1 50
11 32		»	Քարաքէօյ	մկն.		1 —
12 13		»	Գօղէիւք	»		12 24
12 59		»	Ին Լօնիւ	»		11 48
1 29		»	Զուքուր Հիսար	»		11 16
Իր. 2 07		ժմն.	Էսկի Շէհիր	»		10 40 Առ.

ՄՕՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբարդ եւ ապրանքի փոխադրող ոգեկնաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սէդի	Նայդօգրիս
Մինիս	Էմէյսիս
Բաֆսիս	Գուզիրիս
Թէյպիր	Մօհրիս
Նարաօն	Ցայիլի
Նավարին	Ցարօս
	Թիպս

Առաջին կարգի չոչենաւերը չուս հանգրաւուած են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, հրկարակներու. Թեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար անուշի ունին։

Երկրորդ կարգի չոչենաւերն ալ ամենայնիվ թանձր ճամբորդներ կ'ունենան բայց անուշի չունին։ ուղեղիքն կ. Գալաթ Լիվերպուլ Ա կարգի գին է 15
» » Ա. » » » 11

Որ խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսի հարցերու համար իրենց հրամանները ստանալու համար դիմեն Ֆրանսական Ճամբարանին Ֆ. Ժամ ատ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւամատոյցներու ստանալու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել ամ Ֆ. Ֆ. ՈՒՐԻՔՈՒ եւ Ընկ. Գալաթայի Քարանտալիք
Ուրբաթ խան Գանդի գրասենեակ, Գալաթա
ՀՆԳԵՍ ՄՕՍ Ընկ.
50 47 31 Հեռ. Գալաթա. Լիվերպուլ

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Սեպտեմբեր

Դշ. 3/16 Իւէպոլի, Սիրոպ, Սամսուն, Օրսու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ և Գաֆրէտ. կէս օրէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 3/16 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
Եշ. 4/17 Իզմիր, Պիրէան և Աղեքսանդրիա. ժամը 10ին։
Եշ. 4/17 Օտեսա. ժամը 4ին։
Ուր. 5/18 Սեպաստոպոլ. ժամը 10ին։
Շբ. 6/19 Օտեսա. ժամը 10ին։
Շբ. 6/19 Տարասնէլ, Սիքիլի, Իզմիր, Պրոս, Հռոդոս Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Քրիպոլի, Գէրասէ, Հայֆա, Եաֆա. Բաս-Սաթա և Աղեքսանդրիա. ժամը 4
50 2

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Ալեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիի չոչենաւը, նաւապետ Կաթիլի, կիրակի, 13 սեպտեմբեր 1908 (Ը. Ե.) կէս օրին Ալեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 15 սեպտ. 1908 (Ը. Ե) կէս օրէ առաջ, ժամ 3ին պիտի մեկնի Ալեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Գիրէսոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Սենգալին չոչենաւը, նաւապետ Տամիր, սեպտ. 21ին կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կէլիպոլը, Տարասնէլ, Միսիլի Իզմիր, Սաքզլ, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Գէրասէ, Հայֆա, Եաֆա, Բաքի-Սաթա և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութիւնաց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարտիսի վրայ, Մէյմանէթլիք խան, իսկ մանրամասնութիւնք, Գալաթա, Վալիսէ Սուլթան խան։

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑ.

Ն. ԲԱՔԷ ՍՈՒՆԿ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.։
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիբրի ճամբով)։
Տեղեկութիւնաց համար դիմել Գործակալին Թոփխանէ, քարտիսի վրայ։
15 50—1 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ուրին աքսորել էր պարսից Շապուհ արքան, իսկ թագաժառանգին կալանաւորել էր յունաց Վաղէս կայսրը։ Հայաստանի քահանայապետը, հայրենիքի հզօր պաշտպանը, Ներսէս մեծը, նոյն կայսրի հրամանով աքսորուած էր Գոմոնս անմնակ կղզում։ Հայաստանը մնացել էր անտէր։ Նրա երկու պաշտպանները — թագաւորը և քահանայապետը — չը կային։ Յունաց կայսրը մէկ կողմից, պարսից արքան մեւս կողմից, երկու անգամ վիշապների նման, բերանները բացուած, մաքառում էին միմեանց հետ, թէ ո՞րը ուրվի չուտ կը կլանէ անտէր մնացած երկիրը...

Այդ ցաւալի մտածութիւններն էին, որ ալեկոծում էին երիտասարդի սիրտը և նա սոսկալով տեսնում էր իւր հայրենիքի մեծ տագնապը — նրա մօտալուտ օրհասը...

Մեւ կողմից, տեսնում էր նա հայոց նախարարների մէջ երկպառակութիւն, ոմանք ցանկանում էին ընդունել յունաց գերիշխանութիւնը և հարկատու լինել յոյներին, իսկ ոմանք ցանկանում էին ընդունել պարսից գերիշխանութիւնը և հարկատու լինել պարսիկներին։ Հայրենիքի անկախութիւնը սիրող և նրա ինքնակայութեանը նուիրուած նախարարները տառապում էին անհնարին յուսահատութեան մէջ, թէ ինչ միջոցով ազատեն հայրենիքը անդառնալի կորուստից։ Զը կար մէկը, որ նրանց մէջ հոմանձայնութիւն կայացուցէր։ — Զը կար թագաւորը, չը կար քահանայապետը...

Կային դառաձայներ։

Եւ այդ դառաձայները հայոց երկու ամենամեծ նախարարութիւնների ներկայացուցիչներն էին — Վահան Մամիկոնեանը և Մերուժան Արծրունին։ Մէկը երիտասարդի հայրն էր, մեւսը երիտասարդի մօր եղբայրն էր... Երկուսն էլ ուզում էին քրիստոնէութիւնը, երկուսն էլ ընդունել էին պարսից կրօնը և Շապուհ արքայի ձեռքում դարձել էին մի սոսկալի զէնք, ոչնչացնելու ամէն ինչ, որ սուրբ էր, որ նուիրական էր Հայաստանում...

Այդ սարսափեցնում էր երիտասարդին և միեւնոյն ժամանակ նրա սիրտը լցնում էր մի անբացատրելի կատաղութեամբ։ — «Մոդերով ու մոգպետներով է դալիս իմ հայրը»... մտածում էր նա խորին դառնութեամբ, — «և իւր հետ բերում է, որպէս օգնական, պարսից զօրութիւնը... դարձեալ է ոչնչացնելու մեր եկեղեցիները, մեր դպրոցները, մեր գրութիւնը... դալիս է պարսկացնելու մեզ... նա գալիս է ձեռք ձեռքի տուած Մերուժանի հետ... Թագաւորութիւնը սպանեցին, այժմ պէտք է սպանեն ազգութիւնը, կրօնը... Մենք այստեղ պէտք է պարսկերէն խօսենք և պարսկերէն աղօթենք... Եւ իմ հայրը մի այդպիսի և դեռևս գործութեան պէտք է մատակից մնի, յաւիտենական նզովք գնելով Մամիկոնեանների անունի վրայ...

Նրա վարդադոյն շրթունքները բոլորովին դառնաթափուեցան, ծնկները զողացին, աչքերի առջեւ մթնեց և հաղիւ հազ կարողացաւ իրան հասցնել դռնաւորակի մօտ, և ծանրացած գլուխը բաց թողնել բարձերի վրայ։ Երկար նա, երկու ձեռքով գլուխը բռնած, գտնվում էր մի տեսակ տենդային չլիթութեան, մի տեսակ հիւանդոտ այլայլութեան մէջ։ Մթին մառախուղի նման՝ անորոշ մտքեր պրտտվում էին նրա բարբրտուած երեւակայութեան մէջ։ Ցանկարծ ցնցուեցաւ նա և կրկին վերթռաւ պառկած տեղից, ինքն իրան խօսելով.

— «Մամիկոնեանը ծնում է դառաձաներ... Մամիկոնեանը ծնում է և հերոսներ... Երբ իմ հօրեղբայր Վարդանը արքայազն Տիրիթի հետ ապստամբուեցաւ մեր Արշակ թագաւոր դէմ և դիմեցին պարսից Շապուհ արքային, — դարձեալ իմ հօրեղբայր Վասակն էր, որ գնաց նրանց ետեւից և, ճանապարհին բռնելով, սպանեց թէ Տիրիթին և թէ իւր եղբօրը... Նրա ձեռքը չը դողաց թափել իւր հարազատի արիւնը, որ դառաձանում էր իւր թագաւորին և իւր հայրենիքին... Իսկ ե՞ս»...

Վերջին խօսքը արտասանելու միջոցին, կարծես, նրա չրթունքները կրակով սրբեցին, նա չը կարողացաւ վերջացնել, կրկին ընկաւ դառաւորակի վրայ և, աչքերը բռնելով, սկսեց դառն կերպով հեկեկալ։ — «Մա, հայր իմ... մա, հայր իմ»... կրկնում էր նա և արտասուքը հեղեղի նման թափվում էր աչքերից։

Նա սիրում էր իւր հօրը, սիրում էր որդիական, ջերմ, անկեղծ սիրով։ Բայց ս